

# GREENPEACE

Kulturdepartementet  
Boks 8030  
Dep 0030 OSLO

Oslo, 5. januar 2015

## HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRINGER I LOTTERIREGELVERKET

Vi viser til forslag til endringer i lotteriregelverket samt medfølgende høringsnotat datert 15. 10. 2014 og avgir herved våre merknader.

Vi håper regjeringen vil fjerne de foreslåtte, altfor strenge, begrensningene på alternativ lotteridrift til inntekt for miljø, menneskerettigheter og humanitære formål som et effektivt drevet Postkodelotteri kan representere i Norge.

### **Innledning og konklusjoner**

Høringsnotatets utgangspunkt er Sundvollen-plattformen som sier at:

*«Beslutning om nye spillkonsepter skal tas av Lotteritilsynet, og at regjeringen vil støtte opprettelsen av flere ikke vanedannende lotterikonsepter som kan styrke frivilligheten, forutsatt at de ikke utfordrer EU-unntaket vi har fått for vårt spillmonopol, og at de store humanitære organisasjonene prioriteres.»*

Med grunnlag i de positive politiske signalene, er følgende humanitære, miljø- og klimaorganisasjoner og menneskerettighetsorganisasjoner med i en gruppering som har støttet opprettelsen av Postkodelotteriet i Norge: WWF, SOS-barnebyer, UNICEF, Amnesty, Greenpeace, Regnskogsfondet, Leger uten grenser, Fremtiden i våre hender, Care, Plan Norge, Strømmestiftelsen. Organisasjonene har investert betydelig tid og noe midler i å opprette dette lotteriet i Norge, som et felles innsamlingskonsept, etter modell av Postkodelotteriet i Sverige.

Vi har derfor reagert sterkt på følgende elementer i høringsforslaget:

- Forslaget om omsetningstak for et nytt lotteri på kr 300 mill.
- Begrensning til 5 tillatelser
- Begrensning til 7 år pr tillatelse
- Utelukkelse av visse formål
- Begrensninger på markedsføringstiltak – særlig i oppstartsfasen

Hovedkonklusjonene våre er:

- 1) Landsdekkende lotterier lar seg ikke etablere med de meget strenge begrensninger som ligger i Departementets høringsnotat. Dette er brudd på Sundvollen-erklæringen og tidligere politiske signaler.
- 2) Den norske enerettsmodellen kan opprettholdes – selv med vesentlig høyere omsetning og langt færre begrensninger.
- 3) ESA har skriftlig gitt uttrykk for at de ikke blander seg inn i spørsmål som angår omsetningstak og øvrige begrensninger. Innføring av slike begrensninger vil i så fall være en nasjonal politisk handling – utført av den norske regjering – for å holde store, norske folkelige organisasjoner utenfor lotterimarkedet i Norge.
- 4) De norske organisasjonene som støtter etableringen av Postkodelotteriet i Norge har alle vært utestengt fra muligheten til å etablere et større, landsomfattende lotteri. Den muligheten har andre organisasjoner fått gjennom etablering av "Nabolaget" i regi av Norsk Tipping. Vi krever at det blir slutt på denne type forskjellbehandling.

Organisasjonene bak Postkodelotteriet har et stort behov for frie midler. Midler som kan brukes til innsats for mennesker og miljø der hvor vi ikke har øremerkede gaver. Postkodelotteriet har i de siste årene vært en betydelig inntektskilde til Greenpeace i Sverige og Nederland, og utgjør derfor en viktig inntektskilde for **Greenpeace, som av prinsipielle årsaker ikke tar i mot støtte fra verken stat eller næringsliv i noe land i verden.**

Postkodelotteriet er en uegennyttig stiftelse som gir generell støtte til de organisasjoner som er med. Derfor er også Postkodelotteriets støtte så unik og viktig.

Det faktum at noen organisasjoner har fått slippe til på lotterimarkedet, mens andre ikke får, er en urettferdighet som ikke er akseptabel.

Organisasjonene bak Postkodelotteriet representerer formål som står sentralt på den nasjonale og internasjonale agendaen og som i dag er utelukket fra overskudd fra Norsk Tipping. Våre formål er av avgjørende betydning for klodens og menneskenes felles fremtid. Fattigdomsbekjempelse, endringer i klimapolitikken og respekt for menneskerettigheter lar seg ikke innfri uten sterkere støtte til et bredt frivillig, folkelig engasjement.

Fattigdomsbekjempelse og klimautfordringer løses ikke innenfor det enkelte land, det er internasjonale utfordringer som krever internasjonale svar. At Postkodelotteriet møtes med argumenter om at det vil skade norsk frivillighet er umulig å forstå - fordi norsk frivillighet i dag er annerledes enn for 50 år siden. Frivillighetens engasjement er utviklet i tråd med menneskehetens og klodens utfordringer, engasjementet strekker seg utover landets grenser, fordi våre utfordringer ikke stopper ved grensen. Å telle frivilligheten kun i antall hoppbakker, lysløyper og fotballbinger er å gjøre idretten og frivilligheten en bjørnetjeneste.

## **Omsetningstak og andre begrensninger**

Innføring av et omsetningstak på kr 300 mill gjør det til usannsynlig at det kan etableres et landsomfattende større lotteri – som eksempelvis Postkodelotteriet. Et slikt lotteri skal konkurrere med Nabolaget som etableres av Norsk Tipping (for andre organisasjoner). Norsk Tipping har en omsetning på over 21 milliarder kroner. Nabolaget har intet omsetningstak å forholde seg til. Et tak på kr 300 millioner ville utgjøre 1.4 % av Norsk Tippings årsumsetning.

I Sverige har Postkodlotteriet en omsetning på 3,5 milliarder kroner. Det fører til en betydelig overføring av midler til ideelle formål i Sverige (over 1 milliard kroner i 2013 alene).

Den foreslåtte omsetningsgrensen vil få betydelige negative konsekvenser for ideell sektor i Norge, i og med at en beløpsgrense innebærer at det dermed settes et tak på hvor mye penger som kan genereres til ideell sektor. Å starte og drive lotterier er både komplisert og innledningsvis meget kapitalkrevende. I forslaget finnes et tak på markedsføringskostnader på 15 prosent av omsetningstaket. I en oppstartfase kreves imidlertid, som i mange andre virksomheter, mer omfattende kapitalinnsatser. Et tak på markedsføringskostnader også i oppstartsperioden begrenser dermed mulighetene til å skape et langsiktig, bærekraftig overskudd.

De 11 organisasjonene støtter Postkodeforeningens forslag om at regjeringen i stedet stiller krav til at hele overskuddet fra lotteriet skal gå til ideell sektor, og samtidig innføre en nedre grense der på lang sikt minst 18-20 prosent av omsetningen må gå til ideell sektor. Postkodlotteriet i Sverige har siden 2005, ved hjelp av effektiv drift, lyktes med å øke utbetalingen fra 20 prosent til over 30 prosent av omsetningen takket være den innledende satsningen på å raskt

få opp omsetning til nivåer der man oppnår stordriftsfordeler. Til sammenligning kan det nevnes at Norsk Tipping til tross for sin størrelse oppnådde knappe 18 prosent i 2013.

Vi har **ikke** som utgangspunkt at vi ønsker å avvikle enerettsmodellen i Norge. Vi har imidlertid registrert at Kulturdepartementet i høringsnotatet og i møter, bruker frykten for at EU/ESA vil benytte etablering av eksempelvis Postkode-lotteriet med et høyt eller intet omsetningstak som argument i en prosess for å avskaffe den norske enerettsmodellen.

De 11 organisasjonene har bedt **advokatfirmaet Thommessen ved advokatene Frode Elgesem og Odd Stensrud** om å lage en juridisk betenkning med en EØS-rettslig vurdering av Kulturdepartementets høringsbrev og departementets begrunnelse for de begrensninger som legges inn i forslaget. De har også vært i direkte kontakt med ESA i sakens anledning.

Betenkingen i sin helhet følger som vedlegg til dette hørings svar.

Regjeringens grunnlagsdokument Sundvolden-erklæringen setter opp gode og nye kriterier for nye spillkonsepter. Disse er at Lotteritilsynet skal beslutte, at spill ikke skal være vanedannende, at inntekter skal styrke frivilligheten, men ikke utfordre EU-unntaket. Vi støtter disse prinsippene.

Basert på høringsnotatet ser det ut til at Kulturdepartementet likevel ikke ønsker at Lotteritilsynet skal ta beslutningen. De tar den selv ved å endre spillereglene slik at allerede godkjente spillkonsepter, som ikke er vanedannende, som vil styrke frivilligheten og som ikke utfordrer EU-unntaket, blir stoppet ved at det innføres så sterke begrensninger og restriksjoner at etablering av et landsomfattende, konkurransedyktig lotteri blir en umulighet.

Vi håper regjeringen vil snu i denne saken og fjerne de foreslåtte, altfor strenge, begrensningene på alternativ lotteridrift til inntekt for miljø, menneskerettigheter og humanitære formål som et effektivt drevet Postkodelotteri kan representere i Norge.



Med vennlig hilsen Truls Gulowsen, leder for Greenpeace i Norge